

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Opera bona subsidio veniunt Centurioni tempore neceßitatis; mala verò tibi erunt obstaculo vt videre licet in mysterio Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

quod iam accipiam, aut perfectus sum, sequor autem, si quomodo comprehendam. Sic ambulo, ut cui adhuc multum superest itineris: multa mihi desunt ad perfectionem. Illico adiungit: *Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus.* Retolutorie, nos, qui perfecti sumus, hoc sentiamus. Adest D. Hieronymus & ait: O Sancte Apostole, num forsitan oblitus eorum quae modo dixisti: *Non quod iam perfecti sumus?* Si hoc ita sit, quomodo continuo te inter perfectiores annumeras, & ait: *Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus.*

Caelestis plane haec est Philosophia, ait D. Hieron. quinimo ex hoc ipso perfectus est, quod se inter imperfectos annumerat: nec est quidquam quod adeo hominem sanctum perficiat, quam ex submissa humilitate se imperfectum accusare, & nihil reddere consummatum, & tam cito ad virtutis promouet apicem sicut de se opinari, quod nec primum quidem pedem fixeris in via perfectionis.

Hic multa nobis essent dicenda, verum sufficiat, ut intelligamus, quam se noster Centurio prodat lucis aeternae radiis illustratum, & clarè credat Christum, Deum esse, & ad obtinendum ab eo diuina sua dona, optima esse medium, se illis indignum iudicare: hoc enim ipso, dignum se reddet. Adverte (quasi) quam recto ordine procedat hic miles, ut (notatore Origene) ex ipso tora didicerit Dei Ecclesia, tempore sacrae Communionis: qualiter se quisque debeat disponere: subsidio sibi sumens haec verba, & quasi ex ore eius depromens: *Domine non sum dignus*, &c. Conuersatio est haec tam antiqua, ut tempore Origenis, eis fideles verbis vterentur iam à mille quadringentis annis: proposuit tamen Origenes facis acutum dubium.

Non s. in d. ueris.

II. Tu, qui ad sacram Synaxim accedis, quid ditionem: *Domine non sum dignus*: Caue ergo tibi, si te indignum agnoscas, & ut talem proprio te ore iudicas: quomodo tam audax ad diuinum hunc panem accedis? An Apostoli vocem ignoras: *Qui enim manducat, & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit?* Ipse pro te respondet, qui mouit quaestionem, & ait: quoniam optime facis, nec vlla reprehensione dignus, qui tali confessione humilis accedis: *Domine non sum dignus*. Nihil enim tibi magis produrrit, ut reddaris dignus, quam te agnosces, ex parte tua omnino indignum: & quo submissiorem tui habueris ipse cognitionem. Hoc supposito, quod conscientia non remordet alienius mortifici peccati eo eris dignior, & maiori

ri spiritu poteris feruens accedere. O adamus, fulgidissime, Magister doctissime, quam clarè nobis lux illa patescit, quae mentem tuam illuminat, quae dare lucem sufficiens toti sit Ecclesiae.

§. 15. *Opera bona subsidio veniunt Centurioni tempore necessitatis; mala vero tibi erunt obstacula, ut videre licet in mysterio Christi.*

Aliud praeterea tibi pensandum offertur, in eo quod Sacerdotes aiunt: Dominus, dignus est ille Centurio tali beneficio. *Dignus est enim gens nostram, & Synagogam iudificauit nobis.* Quando ipse se tali beneficio proclamatur indignum, quod desiderabat, ecce prodeunt Sacerdotes, repraesentantes bona opera ab eo facta, quae cum dignum efficiant: *Dignus est, &c.* O quantum prolunt opera praemissa in Dei honorem: ut dum in conspectu Dei in die necessitatis veltrae offeruntur, vobis id quod petitis, ipse largiatur. Mysterio non vacant verba illa, paulo ante citata ex Iob, quando factus cumulus dolorum, vulnerum & lepra sedens in sterquilinio, à Deo poscit auxilium. Declarat et Eliu eius amicus, qui iure sperare possit à Deo & recipere sanitatem dum infirmatur: subsidium, quando pauperitate premitur: solatium dum tribulationem patitur. Quis obsecro, erit ille? Ille erit, qui talia in Dei obsequio fecerit opera, ut dum ad eum exstrato, ubi decumbit infirmus, aut de carcere, ubi iacet conclusus, aut ex labore, quo angustiat, recurrit, possit Angelorum quisquam Deo talia offerre obsequia, & dicere, Domine, iustum est, ut hoc ei praestetur beneficium: laborauit enim ad tui nominis gloriam, in hoc, & in altero: sic erit, ut id quod praetendit, sit obtenturus. *Si pro eo Angelus loquens unum de similibus, & annuntiat hominis avaritiam, miseretur ei, & dices: Libera eum, ut non descendat in corruptionem, inueni in quo propius es.* Ita legit D. Gregor licet parum distat. *Libera eum, miseretur ei, & dices: Libera eum, ut non descendat in corruptionem, inueni in quo propius es.* Ita legit D. Gregor licet parum distat. Felix ille, qui bona exercuit opera in Dei obsequio, occurrendo pauperibus, defendendo pupillos, infirmis ministrando, viduas propugnando, redimendo captiuos, ut quoties in angustiis ad Deum recurrat, accurrat pariter illuc Angelus Custos, aut alius quidam, Omnia Diuinae Maiestati offerens ea dicat: *Domine, bene uolentem tuam largire dona: Dignus est, ut per hoc tibi praestet.* Ad hoc autem repraesentabit, praestetur

quam de similibus, opus aliquod factum propter Deum, & simile ei, quod postulat. Domine, concede illi sanitatem; propter te enim pauperi servavit inferno. Indue eum tua gratia, ob cuius gratiam nudos cooperuit: misericordes oculos tuos ad eum converte, suos enim converte, ut tua sequeretur vestigia.

Ve vero clarius hoc intelligamus, hoc tibi persuadeas, quotquot agis opera, continuo venire hac in conspectu Dei, bona, siue mala, & haec omnia oculis Dei sunt presentia. Ieiunium, quo te castigas, elemosynam, quam distribuis; pallium, quo succurris viduae; gressus, quos figis eundo ad hospitalia; remissio iniuriarum tibi factarum: vigiliae in orationibus: disciplinae ob vestra peccata, haec ibi cuncta referantur: ob hoc enim ait D. Paulus. Scio cui credidi: & e ritus suus, quia potens est depositum meum servare. Similiter etiam peccata quae commisit, in conspectu Dei sunt deposita. Ascendit malitia eorum coram me, ait Deus de Niniivitis, & idem protestatur David: Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo. Quando calamitate coartaris, & supplicans remedium ad Deum te curris, statim profiliunt peccata tua, quae conclamant: Nequaquam: Domino non est dignus, ut hoc ei praestes. Non enim iustum est, de eorum genere, qui tui vixit, semper inventus: valemus nec non meretur, qui cum ea hoc & illud peccatum commisit. Bona temporalia nec meretur, qui propter ea despoxit aeterna, beneficium non meretur, qui pauperes & gravavit, & est indignus. Hoc innotat Ieremias, quando dicit peccata nostra nobis coram Deo respondere: Iniquitates nostra respondent nobis. Sed

1. Tim. 1.
11.
Ios. 1. 2.
I. Sal. 39. 8.
11.
I. Tim. 4. 7.
I. Pet. 2. 10.
I. Tim. 2. 10.
I. Tim. 2. 10.

S. p. uaginta diuino quodam sensu legitur Resistunt nobis Domine petentibus, & clamantibus nobis ad misericordiam tuam ianua illis nobis peccata nostra respondent: Non est dignus, ut hoc ei praestes: petitionibus nostris resistunt, illique se constanter opponunt.

Hinc clare deducitur altissimum mysterium orationis Christi, quam exponit D. August. & bene ad rem nostram, dum expendit verba illa quae Christus locutus est per os David, qui ad litteram de eius passione praeloquitur, Deus, Deus meus. respice in me, longe à salute mea verba delictorum meorum. Suppone, ait D. Augustinus, Christum de se in propria persona, non loqui: haec enim nullum habuit peccatum, sed quod agat de corpore suo mystico, quod sumus nos, cuius ipse in se peccata receperat, & illa sibi imputaret ad satisfactionem eorumdem, quasi sua

fuisent propria. Quis nesciat Christum Ecclesiam spontum, & secundum illud, vnam esse rem. Cor. 6. cum ea, eo modo quo dixit D. Paul. dum agit 16. de eo mysterio, & ipse Christus intulit: Igitur Ephes. 5. 32 iam non sunt duo, sed una caro. Si ambo una caro, Marth. profecto competenter etiam vox una. Erat igitur 19. 6. Christus in horro mortis doloribus oppressus.

Transiens à me calix iste. Nec ei Pater respondet, & ita eum dimisit, ut dicat: Deus, Deus meus, Matth. respice in me quare me dereliquisti. Verumtamen 26. 35. ipse sibi respondet: Longè à salute mea verba delictorum meorum. O Domine non miror, mihi non concedi à te petitionem meam: audio enim peccata mea, (id est, ea quae cum essent corporis mei mystici, mea feci, ut pro eis soluerem) conclamantia, & resistentia remedio & saluti quaerito. Domine, nequaquam conuenit, nec decet eum exaudiri, & qui tanta habet, pro quibus satisfaciatur peccata, iustum est, ut derelinquatur, ut durissimas poenas perferat, & mortis patiat pro illis angustias, ut nec minimum quidem solamen accipiat, nec salus ei concedatur, pro qua supplicat: sicut etiam re ipsa toto passionis suae decursu fuit derelictus, ut in eisdem extremo licent verba illa repetere: Deus meus, Deus meus ut quid me dereliquisti? Si hoc ita factum in Christo, cuius oratione se aliena peccata opposuerunt, quae sibi assumpserat, quid tibi futurum cogitas, cui sunt propria? quoties rogas: Domine, succurre necessitati meae, & coram Deo respondet iniuria facta pauperi: Domine, non meretur hanc liberari: qui ad eam rediit indigentem. Petis Domine, restitue mihi honorem: respondet illic vestra malitia, quae puellam decepsisti & inhonorasti: honorem non meretur, qui cum abstulit alteri: supplicas Domine, memento miser, illic prode vestra cupiditas, quae ait: Domine, non est dignus, qui propter bona temporalia & caduca, negligens, & immemor tui semper vixit.

Ica contigit perfido Regi Antiocho, qui tota vita sua peccator vixerat, cum iam infirmus & Probatum intolerabilis doloris sensu morti proximus affligeretur: ora: e cepit mille promissis emendationis, votis obsequi Deo, & templo suo praestandi: ut tales sapè solent. Hunc Spiritus Sanctus inuenit, & de eo nobis dicit: Viden' illum? Et certum est & statum à Deo, non exaudiscendum, sed desel' nquendum, morietur consumptus à ver' mibus. Orabat hic sceleratus Dominum, à quo non esset misericordiam consecutus. Cur ita Domine? gravissima eius scelera resistunt, & contra eius petitionibus respondent: non est eius

III.
in regno
cho.
2. Mat. 13.
9. 13.

beneficij dignus, pro quo supplicat & ingemiscit sed illas patjatur penas, quas tanta meretur crimina Et quidem satis dignè, ut pote qui multorum viscera torserat.

IV. Hoc ipsum est, quod Dominus impio Caino ait iam fratris sui Abel necem machuanti. Vide quid agas ô Cain: quod si peccaueris, hoc peccatum scitum contra te in iudicio confluet, & cunctis tuis obsecrationibus aduersabitur: Si malè egis, statim in foribus peccatum aderit.

Sumptis metaphoram ex eo quod contingit in tribunalibus, habes illic procuratorem tuum, ut quotiescumque pars tua aliquid in sui fauorem postulauerit, ei se coram iudice fortiter opponat: Nequaquam, Domine: Non ei hoc, quod petit, concedatur, contra eum enim hoc aut illud opponitur. Ex opposito opera bona quæ agis, apparent coram Deo, & dum assiduis oras, remedium deposcens: statim prodeunt illa, pro vobis intercedendo, & in tui fauorem illa per Angelos diuino conspectui representantur, dicentes: Domine dignus est, ut hoc illi prestes: diligit enim, &c. Ita res se habuit in illa vidua Tabitha, ad quam iam mortuam euocatur D. Petrus, quem circumstantes pro eius vita supplicauerunt: a Ostendentes ei tunicas, & vestes, quas faciebat illis Doreas. Ait enim Tobias: b Fiducia magna est elemosyna faciensibus eam, ipsa pro te exorabit: illa ipsa pro te loquetur, & ipsimet Angeli illam offerentes intercedunt: eo modo, quo S. Archangelus Raphael opera Tobie bona Deo obtulit: cum enim plurima vit ille piissimus opera bona proximo præstitisset: iam afflictus, cæcus, & graui oppressus calamitate Deum in sui subsidium deprecatur, & ecce Raphael Archangelus ea Deo obtulit, & quasi diceret: Dignus est, ut hoc ei prestes: Hoc enim insinuabat, dum diceret Tobie: Quando orabas cum lachrymis, &c. ego obtuli orationem tuam Domino.

a Act. 9. 39. b Tob. 4. 12. Eccli. 29. 15.

Tob. 12. 12.

§. 16. Creditur Centurio Christum operari qualibet posse, solo suo verbo, ut Deus, cui hoc est proprium.

39 Sed tantum die verbo, & sanabitur puer meus. En tibi alium clarissimæ lucis radium, quem fulgidissimum illud speculum à se emittit, quo demonstrat lucem illam, quæ ei per Christum illuxit: hoc enim verbo, Christi proficitur diuinam omnipotentiam. Aduertit D. Chryl. tomm. phrasum, quâ Sacra Scriptura nobis lo-

1a Es. 45.

let exponere Dei omnipotentiam, scilicet, quod solo suo verbo possit qualibet operari, & illo solo omnia qua sunt creauerit, & hoc quidem, non quod Deo necesse sit uti verbo, nec quod ore vel lingua verba proferat: non enim o habet aut linguam: Sed quia nos res diuinas non itro loquendi modo declaramus, & in illis, terminus magis proprius, quo declaramus & ex omni primere conamur agendi facilitatem; hic est, solo verbo dicamus: (slo hoc ipse suo verbo & dicendo bo creatur operatur: quia hoc est hominibus omnium facultissimum. Ita Spiritus S. ut nobis exponat in mundi creatione Dei omnipotentiam, illo termino vititur. Nimirum quod omnia solo suo verbo creauerit de nihilo: Dixit Deus: fiat lux. Quia, fiat firmamentum, &c. fiat luminaria, &c. Eodem termino communiter etiam vititur David: a Verbo Domini cali firmati sunt. b Ipse dixit & creata sunt. Subtilis b h. ad. adhuc rem perpendit D. Chryl. som. e dum ait: quod si Deus omnipotentiam suam declarat in creaturis, illas tam pulchras, gratas, perfectas que creans, nihilominus vel maxime illam manifestat, in modo illas creandi, quod vno eodemque modo cunctas condiderit. Et vt bene dicit D. August. Non eget Deus maiori apparatu, vt condat celos, quam vt producat nucem, nec limatioribus, seu tenuioribus instrumentis vt vnum creet Seraphim, quam vt vitam det vni formice, seu vermiculo: modus enim illius operandi est, vnum verbum; & proinde tam facile illud profertur in ordine ad Supremum, quam ad infimum, & tam est facile dicitur: Fiat Angelus, ac fiat formica: Fiat calum cum suis luminariibus, ac fiat campus cum suis herbis. Nec omnino erraueris (vt notat D. August.) Si dixeris Spiritum S. hoc indicasse, quando professio declans Dei omnipotentiam, quæ nullus indiget operâ, sic ait: a Qui vniuersum æternum, creauit omnia simul. Hinc deducit D. Augustin. b opinionem quandam, quæ habet, quod Deus vniuerso actu, & simul cuncta creauerit: de qua sapienter disputat Diuus Thomas. e

Verumtamen, hoc non adeo videtur à tertio dicitur, & ita etiam notat D. August. vt per illud (simul) intelligamus similiter, quasi dicitur: creauit omnia simul. Omnia non vno modo agit artifex, nec vniuersum instrumentis, dissecat lignum & illud labiat ferro, & non oleo, calc acit igne, non gelu, & educere non potest cerâ a de pomis, nec de vitinis pyra: non potest isdem vitensibus omnia facere opera: non